

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, II семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент та адміністрування»
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,

Бондар-Підгурська Оксана Василівна

науковий ступінь і вчене звання,
посада

Д. е. н., доцент,
професор кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-066-294-63-94
Електронна адреса	bondarpodgurskaa@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	Відповідно графіку
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи спеціальних знань із організації процесу управління сталим розвитком на мікро- та макrorівнях в умовах потенційних викликів і загроз повосенної економіки
Тривалість	2 семестр, разом 150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття, самостійна робота, тестування, робота з аналізу ситуацій, ділові ігри
Система поточного та підсумкового контролю	<i>Поточний контроль:</i> відвідування занять; захист домашнього завдання; дискусія в межах навчального матеріалу; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота <i>Підсумковий контроль:</i> ПМК (залік)
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань із основ менеджменту, економічної теорії, мікро- та макроекономіки, корпоративного управління, ситуаційного менеджменту, інноваційного менеджменту.
Мова викладання	Українська
Анотація	У навчальній дисципліні розглядаються загальні риси та особливості сталого розвитку соціально-економічних систем. Приділено увагу методичним аспектам управління сталим розвитком соціально-економічних систем, обґрунтуванню та розробці його перспективних напрямів в умовах нинішніх і потенційних викликів і загроз. Відмінною рисою дисципліни є навчання управлінню сталим розвитком соціально-економічних систем в умовах війни та повосенної розбудови національної економіки на основі досвіду менеджменту, що напрацьований міжнародною практикою.

Перелік компетентностей для магістрів, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах; ПР 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення; ПР 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; ПР 7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми; СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ I. Теоретико-методичні засади сталого розвитку соціально-економічних систем		
Тема 1. Сталий розвиток людства: передумови формування «суспільство-природа» та місце підприємства в ньому.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 2. Складові сталого розвитку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 3. Індикатори, принципи та моделі забезпечення сталого розвитку: мікро- та макрорівні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 4. Моніторинг переходу до сталого розвитку суспільства. Європейські виміри сталого розвитку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат

МОДУЛЬ 2. Методичні засади сталого розвитку соціально-економічних систем та напрями протистояння основним викликам і загрозам		
Тема 5. Стратегія сталого розвитку: виклики для України	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 6. Стратегії зеленої та циркулярної економіки: місцеві плани дій з охорони довкілля	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 7. Продовольча безпека та стале харчування як чинники сталого розвитку: біоекономіка як тренд майбутнього	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 8. Альтернативні стратегії розвитку людства. Революція в управлінні загрозами: допомога Trellex Wise	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 9. Гармонізація інтересів стейкхолдерів як чинник успішного сталого розвитку: стале мислення, екологічна етика і освіта.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат
Тема 10. Міжнародні документи щодо сталого розвитку. Гуманістичне підприємництво	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат

Інформаційні джерела

Основні:

1. Конституція України (основний закон). Віче. 1996 р. №9. С. 3-16.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. //http://zakon.rada.gov.ua.
3. Боголюбов В.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: підручник за редакцією професора В.М. Боголюбова і. К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
4. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с.
5. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методичний підхід до прогнозування та оцінки ефективності системи управління сталим інноваційним соціально орієнтованим розвитком економіки на основі модернізованого індексу людського розвитку. *Проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 99–107
6. Кулаков Г. Т., Бондарь-Подгурская О. В., Хоменко І. І. Науковометодичний підхід до оцінки процесів модернізації промисловості в контексті сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2016. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4880>
7. Бондар-Підгурська О. В., Хоменко І. І. Науково-методичні засади оцінки ефективності процесу управління інформаційною безпекою підприємств малого та середнього бізнесу: кіберзагрози та інтелектуальна власність. *Проблеми економіки*. 2022. №2. URL: <https://www.problecon.com/main/>.
8. Бондар-Підгурська О. В. Розробка структурної економетричної моделі управління інноваційними факторами

сталого соціально орієнтованого розвитку економіки. *Економіка і регіон. Науковий вісник ПолтНТУ*. 2016. № 6 (61). С. 12–19.

9. Бондар-Підгурська О. В. Матеріалізація науково-методологічного підходу до прогнозування та оцінки ефективності системи управління інноваційними факторами сталого розвитку соціально орієнтованої економіки на основі модернізованого ІЛР. *Проблеми економіки*. 2018. №4. С. 3–48.

10. Bondar-Pidhurska O. V., Hliebova A. O. Assessment and analysis of efficiency system management by innovative factors for sustainable development of national economy from the position satisfaction of vital interest's population in Ukraine. *Економіка і регіон. Науковий вісник ПолтНТУ*. 2019. 1 (72). С. 6–16.

Додаткові:

11. Бондар-Підгурська О.В., Уграновська А. І. Управління інформаційною безпекою корпорацій України в умовах нових викликів і загроз. Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17 листопада 2021 року). Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. С.104.

12. Бондар-Підгурська О.В., Рубан Ю. О., Шевцова К. А. Цифрова грамотність і цифрова культура як індикатори оцінки результативності формування та реалізації стратегії розвитку підприємства в умовах діджитал-економіки. *Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика* : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 2 грудня 2021 р.. К.: КУБГ, 2021. 509 с. С.364-366.

13. Bondar-Pidhurska O.V., Karangwa Charles, Kalu Robinson Abuchi. Innovative activity as a tool to increase the competitiveness of corporations in conditions non-industrial economy. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції учнів, студентів, аспірантів і молодих вчених* (27 жовтня 2020 року, м. Луцьк). С. 40-43.

14. Bondar-Pidhurska O.V., Kornienko N.M., Kiyantseva M.M. Corporate social responsibility as a tool for maintaining the image of the enterprise in the conditions of hybrid wars. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 7 грудня 2020 року). К.: ДУІТ. 2020. С.18-20.

15. Bondar-Pidhurska O., Glebova A. Information security as a digital technology's development factor of innovative socially oriented economy. *Atlantis Press. Advances in Economics, Business and Management Research*. 2020. Vol. 156.C. 307-313.

16. Bondar-Pidhurska O., Glebova A., Solovykh Y. Challenges, Threats and Possibilities of National Education as a Driver for Innovative Development of Economy. *Atlantis Press. Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2021. Vol. 516. С. 6-10.

17. Bondar-Pidhurska O.V., Karangwa Charles, Ammar Ahmed Omar Ali. Management of competitiveness of enterprises in conditions of hybrid threats of sustainable development: innovative technologies and ecosconsciousness. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Київ, 7 грудня 2021 року). К.: ДУІТ, ХНУРЕ. 2021. 694 с. С. 209-211.

18. Bondar-Pidhurska O. V., Khomenko I. I. Peculiarities of evaluation of efficiency of the process of information security management of the enterprise: cyber security and intellectual property. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference*. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2022. Pp. 632-638.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну

добросесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють: Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf. Положення про академічну добросесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf. Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами: Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf. Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultatuv-navchannyzdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalnaosvita>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>.

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidstr.pdf. уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiyakorupciyi>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу: Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet>. Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyjombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>. Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Модуль 1 (теми 1-4): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 × 4 бали); обговорення матеріалу занять (1 × 4 бали); виконання навчальних завдань (1 × 4 балів); завдання самостійної роботи (1 × 4 балів)); тестування (1 × 4 бали); поточна модульна робота (20 балів)	40
Модуль 2 (теми 5-10): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 × 6 бали); обговорення матеріалу занять (1 × 6 бали); виконання навчальних завдань (1 × 6 балів); завдання самостійної роботи (1 × 6 балів); тестування (1 × 6 бали); поточна модульна робота (30 балів)	60
Разом за семестр	100

*Додатково 20 балів студент має можливість набрати під час виконання наукової роботи, участі в олімпіаді, науковій конференції тощо, але загальна сума балів не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національною шкалою	Якісні критерії оцінки знань
A	90-100	5 (відмінно)	Глибокі знання, можлива незначна кількість помилок
B	82-89	4 (дуже добре)	Міцні знання вище середнього з можливими кількома помилками
C	74-81	4 (добре)	Міцні знання з певною кількістю серйозних помилок
D	64-73	3 (задовільно)	Непогані знання, але є значна кількість серйозних недоліків
E	60-63	3 (задовільно достатньо)	Достатні знання, які задовольняють мінімальним критеріям

FX	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Недостатні знання, слабо засвоєний матеріал, невміння самостійно викласти його зміст
F	0-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Невміння осмислити зміст теми і публічно чи письмово представити його